

בתי המשפט

א 002417/00
בש"א 3068/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת אסתר חיות

בעניין: SmithKlein Beecham p.l.c.

ע"י ב"כ עו"ד לוטי

מבקשת
(תובעת)

נ ג ד

1. אוניפארם בע"מ

2. תרימה בע"מ

3. תומר זבולן

ע"י ב"כ עו"ד גבריאלי

משיבים
(נתבעים)

החלטה

1. בפניי בקשה להורות כי חקירתם הנגדית של שני עדי התביעה, מר Neal Ward ומר Alan Curzons, תערך באמצעות כינוס-וידאו (Video Conference).

הנימוק אשר עליו מבוססת הבקשה הוא, כי שני עדים אלה מסרבים לבוא לישראל, בשל המצב הבטחוני בארץ והם מתמידים בסירובם, למרות מאמצים שעשתה התובעת, חברה בריטית, לשכנעם להגיע לישראל ולעמוד לחקירה נגדית על תצהיריהם.

ב"כ התובעת מדגיש בבקשתו, כי התובעת אינה יכולה בשום אופן לכפות על עובדיה, מר Ward ומר Curzons לבוא לישראל, משום שמדובר בשני מדענים, שאינם אנשי ניהול או שיווק ואינם מחוייבים, על פי חוזה העבודה איתם, לנסיעות מחוץ לבריטניה.

ב"כ התובעת מוסיף ומדגיש בבקשתו, כי מדובר בשני עדים מרכזיים, אשר עדותם חיונית ומהותית לתביעה, וכי ביטול חקירתם של עדים אלה עלול לגרום נזק גדול לתביעה ולתובעת.

בתי המשפט

א 002417/00
בש"א 3068/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת אסתר חיות

1

2 לבסוף מציין ב"כ התובעת, כי כינוס-וידאו הינו כלי ראוי ויעיל לשמיעת
3 החקירה הנגדית, וכי מדובר במערכת משוכללת ומהימנה מבחינה
4 טכנולוגית, המאפשרת חקירת העד באופן שאינו פוגע כלל במי מהצדדים.

5

6 2. הנתבעים מצדם מתנגדים לבקשה וטוענים, כי יש בה כדי לפגוע בזכותם
7 הבסיסית לחקירה נגדית באולם בית המשפט, על מנת לאפשר לשופט היושב
8 בדין להתרשם באופן בלתי אמצעי מן העדים.

9

10 הנתבעים מוסיפים וטוענים, כי התובעת לא הצביעה על מקור חוקי כלשהו
11 המסמך את בית המשפט לאפשר מתן עדות בדרך של כינוס-וידאו במשפט
12 אזרחי, ולא בכדי, שכן אין בדין הישראלי הוראה ממין זה.

13

14 הנתבעים טוענים עוד, כי הבקשה הוגשה ביום 28.1.02, כחודש וחצי לפני
15 המועד המיועד לשמיעת העדויות, וזאת למרות שהמצב הבטחוני המהווה
16 עילה לבקשה נמשך כבר כשנה וחצי, ולמרות שלפני חודשים מספר ציין ב"כ
17 התובעת בפני ב"כ הנתבעים את חששם של העדים לבוא לישראל. אי לכך,
18 טוענים הנתבעים, כי הבקשה לוקה בשיהוי ניכר ואין לקבלה, גם מטעם זה.

19

20 לבסוף טוענים הנתבעים, כי יש לדחות את הבקשה משיקולי מדיניות, וכי
21 אין מקום לפתוח פתח לכך שעדים זרים יוכלו להתחמק מהתייצבות
22 לחקירה על תצהירם בבית משפט בישראל בשל המצב הבטחוני.

23

24 3. עמדת הנתבעים מקובלת עליי.

25

בתי המשפט

**א 002417/00
בש"א 3068/02**

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת אסתר חיות

1 ראשית, ראוי להדגיש, כי המצהירים עצמם לא טרחו לתמוך את הבקשה
2 בתצהירים מטעמים לביסוס הטענה בדבר חששם להגיע לישראל לצורך
3 חקירה נגדית, ועובדה זו פוגמת באופן ממשי בבקשה שהוגשה.

4

5 שנית, המצב הבטחוני השורר בארץ כיום נמשך לפחות כשנה וחצי, ולמרות
6 זאת לא נשמעה מפי עדי התביעה כל טענה בדבר חששם להגיע לישראל
7 במועדים הקודמים שנקבעו לשמיעת ההוכחות במהלך חודש מאי 2001,
8 מועדים אותם נאלצתי לבטל בשל אשפוזו של ב"כ התובעת באותה עת בבית
9 החולים. במילים אחרות, גם טענת השיהוי שהועלתה על ידי הנתבעים יש בה
10 טעם, והנסיון לקשור את החשש נשוא הבקשה עם פיגועי הטרור שהתרחשו
11 בארה"ב ב- 11 בספטמבר 2001, אינו יכול להתקבל.

12

13 זאת ועוד - מסירת עדות באמצעות כינוס-וידאו, טרם הוסדרה בדין
14 הישראלי, ככל שהדבר נוגע להליך אזרחי מסוג התביעה שבפניי, וגם בענין
15 זה יש יסוד לטענת ב"כ הנתבעים כי ראוי שהמחוקק יקבע נוהלים ותנאים
16 ברורים לשמיעת עדות בדרך של כינוס-וידאו, בטרם תיושם השיטה בהליכים
17 אזרחיים.

18

19

20

21

22 **4. האם ניתן לעשות שימוש בהוראת סעיף 13 לפקודת הראיות [נוסח חדש],**
23 **תשל"א – 1971 (להלן – "פקודת הראיות"), על דרך ההיקש, לצורך מסירת**
24 **עדות באמצעות כינוס-וידאו?**

25

בתי המשפט

א 002417/00
בש"א 3068/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת אסתר חיות

סעיף 13 לפקודת הראיות עוסק בגביית עדות על ידי שלוח במשפט אזרחי, מחוץ לתחום שיפוטו של בית המשפט, ואין ספק כי לעדות באמצעות כינוס-וידאו יש יתרונות ברורים על פני חיקור הדין בחו"ל, אליו מכוון סעיף 13 הנ"ל (ר' לענין זה ש. לוי "תורת הפרוצדורה הישראלית, מבוא ועקרונות יסוד", הוצאה חברה ישראלית להכשרה בע"מ, בעמ' 114-115). לפיכך, יכולה בהחלט להשמע הדיעה כי יש לאמץ את הדרך של שמיעת עדות באמצעות כינוס-וידאו, מקל וחומר; אלא שהתומכים בגישה זו, יסכימו בוודאי לכך שהמבקש את שמיעת העדות בדרך של כינוס-וידאו מחוייב להראות שהנסיבות תואמות, לפחות, את התנאי שנקבע בסעיף 13 לצורך חיקור דין בחו"ל, דהיינו כי הצורך לגבות את העדות בדרך החלופית דרוש "למען הצדק".

האם מתקיים התנאי דנן במקרה שלפנינו?

אכן, דרך המלך לניהול הליך שיפוטי, אזרחי או פלילי, הינה בהעדת העדים באולם בית המשפט בפני השופט הדין בענין ובקיום חקירה ראשית, חקירה נגדית וחקירה חוזרת באותו מעמד (ר' י. קדמי, **על הראיות**, חלק שלישי, מהדורה משולבת ומעודכנת, תשנ"ט – 1999, בעמ' 1413). הטעם לכך הוא, כי בדרך זו, לפיה מתייצבים העדים באולם בית המשפט ונחקרים בפני השופט הדין בענין, מתאפשרת התרשמות בלתי אמצעית של השופט מהעדים הבאים בפניו, ובכלל זה מתאפשרת התחקות אחר התנהגות העד ואחר "אותות האמת המתגלים במשך המשפט", להם נזקק בית המשפט בבואו להעריך את מהימנות העד ואת משקלה של העדות, כמפורט בהוראת סעיף 53 לפקודת הראיות.

בתי המשפט

**א 002417/00
בש"א 3068/02**

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת אסתר חיות

1 על דרך המלך לשמיעת ראיות ועל המבחנים לסטיה ממנה, ר' רע"א 4649/92
2 פשמ"ג נ' זורח ועדנה גהל, פ"ד מז (1) 564; ע"א 397/87 יורם גיל נ' בנק
3 דיסקונט לישראל בע"מ, פ"ד מד (2) 397; ע"א 84/51 בירד קלינגהופר נ'
4 בלום, פ"ד ו' 198.

5
6 השאלה האם ראוי במקרה שלפנינו להתיר את שמיעת החקירה הנגדית
7 בדרך של כינוס-וידאו צריכה, איפוא, להבחן מתוך נקודת מוצא כי מדובר
8 בחריג לכלל לפיו חקירת העדים נשמעת באולם בית המשפט, וכבר בע"א
9 84/51 הנ"ל הדגיש הנשיא אגרנט, כי על מנת לחרוג מן הדרך המקובלת
10 והראויה לשמיעת העדות באולם בית המשפט, צריך שהמבקש יציג סיבה
11 טובה המונעת את בואם של העדים מחו"ל.

12
13 האם במקרה שלפנינו ניתן לומר כי חששם של שני המצהירים לבוא
14 לישראל בשל המצב הבטחוני הוא סיבה טובה המצדיקה חריגה מדרך
15 המלך, ומתן אפשרות לשמיעת החקירה הנגדית באמצעות כינוס-וידאו
16 "למען הצדק"?

17
18 אינני סבורה כך.

19
20 האיום הבטחוני על מדינת ישראל מלווה אותה מאז שהוקמה. אכן, המצב
21 הבטחוני בארץ מאז ספטמבר 2000 אינו פשוט, אך נעשה מאמץ מתמיד על
22 ידי כל הגורמים המופקדים על כך, כמו גם על ידי האזרחים עצמם, לאפשר
23 את המשך שגרת החיים בארץ כסדרה ומאמץ זה יש לו חשיבות עליונה,
24 אחרת תושג מטרת הטרור - לשבש ולשתק את מהלך חיינו.

25

בתי המשפט

א 002417/00
בש"א 3068/02

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

בפני: כב' השופטת אסתר חיות

1 מטעם זה, אני סבורה כי גם אם ניתן לראות בסעי' 13 לפקודת הראיות מקור
2 חוקי להשמעת עדות בדרך של כינוס-וידאו, אין לקבל את הבקשה שבפניי,
3 וזאת על מנת שלא לעודד או להצדיק המנעותם של עדים מלהגיע לישראל.
4 מתן לגיטימציה לגישה מעין זו על ידי בית משפט ישראלי, יש בה כדי לפגוע
5 במאמץ הגדול המושקע מידי יום בשמירת הנורמליזציה בארץ, על אף
6 ולמרות אירועי הטרור והדבר אף עלול להשליך באופן מקיף, גורף ובלתי
7 רצוי על סדרי הדין במספר לא מבוטל של הליכים, בהם מעורבים גורמי חוץ
8 ועדים מטעמים.

9

10 עמדתי זו מקבלת משנה תוקף, לנוכח העובדה כי מדובר בעדים מטעם
11 התובעת, אשר ניהלה ומוסיפה לנהל עסקים בישראל על כל המשתמע והנובע
12 מכך, בעת שהיא באה לבקש סעד בבית משפט ישראלי.

13

14 5. מכל הנימוקים המפורטים לעיל, הבקשה נדחית ועל העדים מר Neal Ward
15 ומר Alan Curzons להתכבד ולהתייצב לחקירה נגדית על התצהירים שהגישו,
16 אחרת יוחזרו תצהירים אלה לידי ב"כ התובעת.
17 אין צו להוצאות.

18

19 ניתנה היום 4.3.02

20 במעמד _____

21

חיות אסתר, שופטת

22